

Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának
kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása
a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával”

SZTE-BTK Pszichológiai Intézet

2012.12.01.

Szociálpszichológia – A csoport és sokaság
közti különbségek

Harsányi Szabolcs Gergő

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

Észlelt entitativitás

- Észlelt entitativitás – koherens egésznek észleljük.
 - Közös cél (múlt) – növeli az entitativitást
 - A kohéziót növeli a közelség, hasonlóság, interakciók
 - MI tudat
- Külső szemlélő:
 - összetartozóbb
 - jobban emlékszik tulajdonságaira, amikor egységként mutatják be azt neki

Észlelt entitativitás

- Az entitativitás csökken:
Intim cs. – feladat cs. – társas kategóriák
- A csoporttípusokon (pl: intim csoport) belüli tagokat (pl: családtag vagy barát) sokkal könnyebben felcseréljük egymással, mint a másik típussal.
- Az egyének is különböznek egymástól, mennyire észlelnek entitativnak egy-egy csoportot.

Észlelt akarat

- Észlelt akarat és szándék – minél entitatívabb a csoport
 - cselekvés okozója
 - kedvezőtlenebb a megítélése
 - Ellenségesebb
- Kulturális különbségek

Tényleges viselkedés

- A csoportok versengőbbek és kevésbé együttműködőek, mint az egyének.
 - Félelem (csoport esetén is van önbeteljesítő jóslat!)
 - Mohóság – inkább a rövid távú előnyökre koncentrálnak (énfelnagyítás)

Társas alapmotívumok – valahová tartozás, megértés, kontroll

- Valahová tartozás
 - Entitativabb csoporttal könnyebb azonosulni
 - Külső nyomás esetén megnő a kohézió
 - Feketebárny-effektus: a csoportbeli deviánst jobban elutasítják, mint a külső csoport tagját
 - Saját csoport túlvédésének hatása: a saját csoport határait jobban őrizzük, mint a külső csoportét
 - Kiközösítés (pláne koll. kulturákban!)
 - Kötődés – a csoportok iránt is!
 - Nemi különbségek: nők inkább kölcsönösen függőek
 - Kulturális különbségek

Társas alapmotívumok – valahová tartozás, megértés, kontroll

- Megértés (közös megértés)
 - Belső bizonytalanság csökkentése – a csoporttagság „utat mutat”
 - Minimális csoportparadigma – minél bizonytalanabb a helyzet
 - A közös megértés elsősorban a csoportformálódás elején lényeges
- Kontroll
 - Kontroll a többiek és a feladat felett
 - Csoportban kontrollt tud az ember szerezni